

פרשת לך לך

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. בקשת מלך סדום מאברהם והסכמתו
- א. שינוי שם לאברהם ומצות המילה
- ב. מלך סדום ומלכי צדק מקבלים פני אברהם ו. אברהם מגיע לא"י
- ב. לוט נשבה ואברהם נלחם בד' המלכים
- ב. שינוי שם לשרי והבטחה שתלד
- ד. המלאך מבשר להגר על הולדת ישמעאל
- ה. לקיחת שרי לפרעה ועונשו
- ו. בשורת הגאולה העתידית וירשת הארץ
- ז. מעמד ברית בין הבתרים
- ח. פרידת אברהם ולוט והתגלות ד' לאברהם
- י. עושר אברהם וריב הרועים
- י. בקשת שרה מאברהם שישא את הגר
- מ. אברהם מל עצמו ובני ביתו
- ע. מלחמת ארבעת וחמשת המלכים
- ר. הבטחת ד' לאברהם לזרע
- ר. הגר מבזה את שרה ובורחת מפניה
- י. אברהם יורד למצרים מפני הרעב
- ר. הבטחת ד' שיצחק וישמעאל יפרו וירבו

שאלה לשולחן השבת

"קום התהלך בארץ"

הגמרא (ב"ב ק.) לומדת מפסוק זה לדעת ר"א, שנלמד קנין חזקה בקרקע למי שהולך בקרקע לאורכה ולרחבה, כשם שאברהם אבינו קנה בהליכתו זו את הארץ.

ויש לבאר כיצד הועילה קנין חזקה לאברהם אבינו, הלא לראשונים שלאבות היה דין של בני נח, הרי שנינו (ב"ב לה:) שלגוי אין קנין בחזקה אלא בשטר, וכיצד קנה אברהם בחזקה.

ויותר מכך קשה, אף לראשונים שהיה לאבות דין של ישראל, היינו רק לאחר שנימול אברהם, אבל לפני כן בוודאי שהיה דינו כדין בן נח שאינו קונה בחזקה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובלי"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"אם מחוט ועד שרוך נעל"

הגמרא (חולין פט.) דורשת שבשכר זה שאמר אברהם 'אם מחוט ועד שרוך נעל' זכו בניו לשתי מצוות, חוט של ציצית ורצועות של תפילין. ונראה, שמשום שזכו בתפילין בשכר אמירתו 'ועד שרוך נעל', לכן כשבאים אנו לנעול את מנעלינו מקפידים אנו לתת חשיבות לשרוך הנעל ולקשור תחילה בשמאל, ודבר זה למדנו מהתפילין שבקשירות יש להתחיל משמאל. (עמק המלך) אמנם, בשו"ע פסק שלא רק מתי שקושרים את הנעליים יש לקשור את של שמאל תחילה אלא תמיד בכל עניני הלבוש שיש בהם קשירה יש להקדים את השמאל. אך במ"ב נראה שדין זה נאמר רק בנעליים.

"והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו"

בברכת המזון אנו אומרים: 'כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב: 'בכל' 'מכל' 'כל', כן יברך אותנו'. נוסח זה, הוא ע"פ הגמרא (סוטה ה.), שאברהם אבינו התברך ב-'וד' ברך את אברהם בכל'. יצחק: 'ואוכל מכל בטרם תבוא ואברכהו', ויעקב אמר: 'יש לי כל'. בישמעאל התקיימו דברי אברהם: 'לו ישמעאל יחיה לפניך', וזכה הוא לטוב העולם הזה. אך לבסוף, סופו ליפול בידי בניו של יעקב. וזהו הרמז בפסוק: 'ידו בכל' - כל מה שתשיג ידו, הרי זה מכוחו של אברהם שנאמר בו 'בכל', אבל 'ויד כל בו' - ידם של צאצאי יעקב שנאמר בו 'כל', תתגבר ותשלוט עליו. (לחמי תודה)

"ואתה תבוא אל אבותיך בשלום"

כתב רש"י: 'אביו עובד ע"ז והוא מבשרו שיבא אליו, למדך שעשה תרח תשובה'. ודבריו לקוחים ממדרש תנחומא בפרשת שמות: 'אמר אברהם לפני הקב"ה: רבש"ע, כל מה שסיגלתי מעשים טובים בעולם הזה, אני הולך אצל אבותי?! בשרו הקב"ה, חיך, שעשה אביך תשובה'. ויש לבאר אם כן, את דברי המדרש תנחומא עצמו בפרשת האזינו: 'עושה תשובה, נושא לו פנים. יכול לכל. תלמוד לומר: אליך, ולא לאומה אחרת'. לכאורה כתוב שאין לגויים אפשרות לשוב בתשובה? ויש לומר: א. זכה תרח לתשובה רק בזכותו של בנו וכדי שלא יצטער אברהם. ב. יתכן תשובה לגויים אך ללא נשיאת פנים. ג. רק לישראל יש סיוע מן השמים כשבאים הם לשוב בתשובה וזה מה שאין לגויים. ד. קודם מתן תורה כן הועילה תשובה בבני נח. (בית האוצר) ה. יש להם רק תשובה של שעת המיתה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

עונג רוחני לשולחן השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם נוסף לעיר שכם
- ב. לתוכן נפלו מלכי סדום ועמורה במנוסתם
- ג. אחד מבעלי החיים בברית בין הבתרים
- ד. הם ישובו לארץ ישראל
- ה. בלשון זו נשבע אברהם למלך סדום
- ו. "_____ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"
- ז. אברהם את מל כל _____ בביתו
- ח. שם יושב האמורי
- ט. השי"ת הבטיח לאברהם שיבה _____
- י. בכורו של אברהם
- כ. כמספרם יהיו זרע אברהם
- ל. מלכי צדק יצא לקראת אברהם עם _____
- מ. נגלה להגר, כשתעתה במדבר
- נ. גבולות א"י בצפון ובדרום
- ס. ברע היה המלך של עיר זו
- ע. ליווה את אברהם במלחמתו במלכים
- פ. מתכונותיו של ישמעאל
- צ. עיר שכינויה היא 'בלע'
- ק. השי"ת אמר לאברהם: "_____ התהלך בארץ"
- ר. אומה שהוכתה על ידי כדרלעומר וחבריו
- ש. היא ירושלים (ע"פ אונקלוס)
- ת. נפלה על אברהם בברית בין הבתרים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. ליווה את אברהם במלחמתו במלכים
- ב. מפניו ירד אברהם למצרים
- ג. "ויבא הפליט" - מיהו? (ע"פ רש"י)
- ד. בארה של הגר נמצא בין קדש ובין-
- ה. חושך, אפלה
- ו. על ישמעאל נאמר: "_____ בכל ויד כל _____"
- ז. אחת מהבהמות בברית בין הבתרים
- ח. ים המכונה "עמק השדים"
- ט. ירד על הפגרים, שנותחו לבתרים
- י. שם בארה של הגר: "_____"
- ך. אחד מארבעת המלכים
- ל. עוד שניים מארבעת המלכים
- ם. שם הוכו הזוזים, כשנוצחו ע"י ארבעת המלכים
- ן. משם יצא אברהם לארץ ישראל
- ס. מי שאין לו בנים, ביתו _____ (ע"פ רש"י)
- ע. שניים מחמשת המלכים
- ף. אחד מהדברים שאברהם היה 'כבד מאד' בהם
- ץ. "אל _____ אשר אראך"
- ק. (יחד עם ר') שמו של בן משק בית אברהם: "_____"
- ר. (המשך מהאות ק) "_____"
- ש. "עין משפט" נקראת גם-
- ת. ממתנות פרעה לאברהם (2)

כתרגומו

כל פנה נדיא דעלייה מיליה מתרזום אונקלוס נכנסה לעדריין של למנוו.

"והרגו" (יב,יב) = "זיקטלוו". הפועל העברי 'לקטול' המתאר הרג, רצה.

מן המדרש

ולמה קראו לו 'נחום איש גם זו'? שכל דבר שהיה מגיע לו אמר: "גם זו לטובה!" פעם אחת רצו ישראל לשלוח מתנה לבית הקיסר ואמרו: "מי ילך? ילך נחום איש גם זו שמלומד בניסים הוא". שלחו בידיו תיבה של אבנים טובות ומרגליות. הלך וישן בדירה אחת, ובלילה קמו אותם הדיירים ורוקנו את התיבה שלו ומלאוה בעפר. כאשר הגיע לקיסר, פתחו את התיבה וראו שמלאה היא בעפר. רצה המלך להרוג את כולם, ואמר בכעס: "צוחקים בי היהודים!" אך נחום איש גמזו רק אמר: "גם זו לטובה". בא אליהו (הנביא) ונדמה לקיסר כאחד משריו. אמר לו: "שמא עפר זה מעפר של אברהם אביהם הוא, שכאשר הוא היה זורק עפר על אויביו היה נעשה חרבות וקש היה נעשה לחיצים" כמו שנאמר: "יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו". הקיסר באותה העת היה נתון במלחמה ממושכת במדינה אחרת ולא יכלו לכבוש אותה, בדקו שם את העפר וכבשו אותה. ציוה הקיסר שיכנסו לבית האוצרות וימלאו את תיבתו של נחום איש גם זו באבנים טובות ומרגליות, ושלחוהו בכבוד גדול. כאשר חזר, לן באותה הדירה. שאלו אותו הדיירים בפליאה: "מה הבאת בידך שעשו לך כבוד גדול כזה?" אמר להם: "מה שלקחתי מכאן הבאתי לשם". מיד עמדו ושברו את דירתם, הביאו לבית המלך את כל העפר ואמרו לו: "העפר הזה שבא לכאן משלנו הוא". בדקו אותו, וראו שהוא עפר פשוט והרגו את הדיירים האם. (ע"פ תענית כא:)

מילה בפרשה

**הכל שתו מן הנהר,
למעט אשת הבקר,
כך החלפן הכריז,
ניגן על כלי והפריז.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
דומת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

"תרדמה על אברם"

על מי עוד בתנ"ך כתוב שנפלה עליו תרדמה? ועל מי כתוב 'ויישן'? ועל מי כתוב 'וירדם'?

מצאו נא בפרשה:

1. אות הנקודה מעליה.
2. שם של מסכת בש"ס.
3. שני מקומות שנקראו בשמות של אנשים שטרם נולדו.
4. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה) (3 תשובות)
5. שם של אחד מטעמי המקרא.
6. ארבעה דברים שכתוב שלא ניתן יהיה לספור.

היכן אנו אומרים בתפילה שלוש מילים רצופות המכילות את אותן האותיות בדיוק, משלכל מילה משמעות אחרת? * * * *

"הבט נא השמימה וספור הכוכבים... כה יהיה זרעך"

"הבט השמימה" - למרות שידוע אתה מראש כי לא תוכל לספור את הכוכבים, הרי אתה מביט השמימה ומנסה לספור, ולכן הברכה: "כה יהיה זרעך" - כך ינהגו בניך, הם לא יעריכו את הרצון במידת היכולת, אלא את היכולת במידת הרצון. (רבי מאיר שפירא)

"ואתה תבוא אל אבתיך בשלום"

המילה 'שלום' נכתבה בתורה כאן בפעם הראשונה, ופלא פלא הוא שפסוק זה הוא הפסוק ה-376 בתורה - בדיוק כגימטריא של 'שלום'!

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "קום והתהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה"
2. "ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני אז בארץ"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מה היה הגובה של מגדל בבל? - "עד שבנו אותו גבוה שבעים מיל" (פרד"א פרק כד) **לסדר את הפרשה** - "ויהי רעב בארץ וירד אברם". **חידון א' ת'** - אלון מורה, בארות חמר, גוזל, דור רביעי, הרימותי ידי, ועבדום ועינו, זכר, חצצון תמר, טובה, ישמעאל, כוכבים, לחם ויין, מלאך, נהר פרת נהר מצרים, סדום, ענר, פרא אדם, צוער, קום, רפאים, שלם, תרדמה. **חידון א' ת' הפוך** - ממרא, רעב, עוג, ברד, עלטה, ידו בו, עז, המלח, עיט, לחי רואי, אריון, אמרפל תדעל, הם, חרן, הרוס, ברע ברשע, כסף, הארץ, דמשק, אליעזר, קדש, שפחות אתונות. **שעשועי דאורייתא** - תרדמה: על אדם הראשון. 'ויישן': גם על אדם הראשון ואף על פרעה ועל אליהו הנביא. 'וירדם': על יונה הנביא. (ועל שאול כתוב שהוא 'ישן') 1. 'ביני וביניך'. 2. 'נגעים גדלים'. 3. 'וירדוף עד דן', 'שדה העמלקי'. 4. 'אברם ממצרים', 'ומלכים ממך', 'עמים ממנה'. 5. 'רביעי'. 6. עפר, כוכבים, זרע אברהם, צאצאי הגר. **מילה בפרשה נח** - כפר. "אינו מודה בעליון" - כופר, "וגם לנפש לקח פדיון" - תשלום כופר, "לאיטום אותו נמרח" - נח השתמש בכופר (זפת) לאיטום התיבה, "ביישוב שאינו כרך" - בכפר. **טמונות בפרשה** - 1. "פרא אדם" (טז, יב) 2. "כיכר הירדן" (יג, א) 3. "ועד שרוך נעל" (יד, כג) 4. "דמשק אליעזר" (טו, ב) "משמאל לדמשק" (יד, טו) 5. "אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה" (יג, ט) 6. ע-נר=ענר" (יד, יג) 7. "הרימתי ידי" - 'לשון שבועה' (רש"י, יד, כב) 8. "בין הגזרים" (טז, יז) 9. "מלך אלסר" - שם נוסף לאגוז לוז (יד, א) 10. קדר+ל+עומר= "כדרלעומר" (יד, א) 11. "הבט נא השמימה וספור הכוכבים" (טו, ה) 12. 'הכל שונאין אותו ומתגרין בו' (רש"י טז, יב) 13. "ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו" (יג, ו) 14. "לפיד אש" (טז, יז) 15. "ויחשבה לו לצדקה" (טו, ו) **טמונות בהפטרה** - 1. "איש את רעהו יעזור" (מא, ו) 2. "אל תיראי תולעת" (מא, יד) 3. "מחליק פטיש... ויחזקהו במסמרים" (מא, ז) 4. "ויעפו נערים ויגעו ובחורים כשול יכשלו" (מל) **שאלה לשלחן השבת סופות** - שאלנו: מדוע נקבע נוסח הברכה דווקא בלשון זו ולא כלשון המקרא: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכפות תמרים" דהיינו שנברך: 'על נטילת כפות תמרים', או: 'על לקיחת לולב'? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כדי שלא נחשוב שיוצאים ידי חובה דווקא באילן המוציא פירות, לכן לא אומרים כפות תמרים. (ע"פ החת"ס) 2. משום שבמקומות רבים לשון לקיחה משמשת כלשון לקנין וממכר, לכן אנו מדגישים שהמצווה בנטילה עצמה. 3. ללמדנו ש'כפות תמרים' הכוונה אכן ללולב. 4. אין הקפדה על הלשון של המקרא (כמו שעל תפילין אין מברכים להניח טטפות). (שו"ת הרשב"א קנ"ז) 5. נטילה עדיפה על פני לקיחה שכן יש במשמעות המילה לשון של הרמה והגבהה יותר מלקיחה ביד בעלמא. 6. כדי שלא יהיה דבקים בין המילים על-לקיחה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

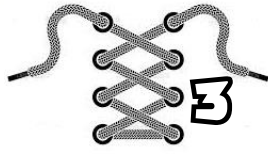
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"וקור וחום וקיץ וחורף" (ח,כב)

הפטרות לך לך "למה תאמר" (ישעיה מ' כז' - מא' טז)

טמונות בהפטרה

